СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 247. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 18-го грудня 1945. | No. 247. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, December 18, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ | ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ | Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1910 | THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA | FIVE CENTS ELSEWHERE

СТО МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ В НАСТУПНІМ РОЦІ

Представник Американського Червоного Хреста Бейзил О'Конор проголосив, що кампанія за фонди для цеї установи в 1946 році має присести $100,000,000. Висоту суми устійнено на підставі студій над відповідальністю А. Ч. Х. під теперішню пору. Хоч урядово кампанія розпічнеться щойно в березні 1946, то вже приговано урядовців, які викінчують в подробицях пляни кампанії.

НАФТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО ПРИЗНАЛО ПІДВИШКУ ПЛАТНІ НА 18%.

Нафтове підприємство Синклер Ойл Компані оприлюднило, що дійшло до порозуміння з робітничою юнією в справі платні. Контракт має тривати до 31 травня 1946 а платня має виносити 18 відсотків підвишки цеї платні, яка була досі. Тиждень праці обіймає 40 годин. Юнія ручить, що вчасі тривання контракту не буде викликати страйку, а підприємство ручить, що не буде локавту робітників. Контрактом обняті є 2,5000,000 робітників. До згоди між обома сторонами прийшло швидше, ніж можна було передбачувати тому, що президент Труман настановив раду для устійнення фактів у спорі по обох сторонах. Внаслідок підписання нового контракту армія й фльота віддали рафінерії нафти назад під управу власників. Цими рафінеріями завідували вони вчасі страйку від 5. жовтня 1945. р. Панує загальне переконання, що наладнання страйку в нафтовім промислі приспішить покінчення страйку в підприємстві Дженерал Моторс.

УРЯДОВЦІ ЗАПОВІДАЮТЬ ШІСТЬ МІЛІОНІВ БЕЗРОБІТНИХ З ВЕСНОЮ.

Заступник директора Реконверзії Роберт Р. Нейтан у Вашингтоні заповідає, що безробіття внаслідок реконверзії досягне цифри 6,000,000 з весною 1946. року. Це всетаки буде на два міліони менше, ніж передбачували негайно після Дня Перемоги над Японією. Безробіття зросте тому, що масово покидають роботу жінки, і тому, що нові технічні винаходи викидають з роботи багато робітників. Щоби цьому запобігти він дораджує, щоб федеральний уряд дальше завідував бюрами праці, які мають перейти під управу стейтів.

ВИКІНЧЕННЯ ПЛЯНУ РОЗВІДЧОГО БЮРА ДЛЯ ЦІЛОГО СВІТУ.

Департамент стейту у Вашингтоні вже викінчив пляни для заложення розвідчого бюра, яке має обіймати своєю діяльністю цілий світ. Є це найбільший плян, який досі загалом був ким небудь придуманий у мирні часи. Його ціллю є змінити заграничну політику Злучених Держав і придбати всі інформації для тих людей, які займаються наладнанням політичних відносин. Плян буде предложений президентови упродовж десяти днів до затвердження. Бюро має дістати назву: „Краєва Розвідча Влада". На її чолі мають бути поставлені секретар стейту, армії і фльоти. Для справ краєвої забеспеки ця влада буде стояти в тіснім порозумінню з Федеральним Бюром Інвестиґацій. Нове бюро є наділі розвинениям системи придуманої Бюром Стратегічних Услуг.

ЖИДИ МАЮТЬ ЗІБРАТИ ПОНАД СТО МІЛІОНІВ.

Вчасі краєвої конференції Злученого Жидівського Зазиву в Атлантик Сити приняли делегати буджет видатків на 1946 рік у висоті $103,304,000. Тих грошей потрібно, щоб дати спромогу всім жидівським допомоговим організаціям виконати нормальну працю. Ця сума є три рази така, як була в 1945 році. Із призначеної суми лише $1,082,000 має піти на допомогу втікачам, які перебувають в Америці, решта піде до Европи й Палестини.

ПОЛОВИНА ВТІКАЧІВ ПРИНЯЛА АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Найменше половина втікачів, які дістали захист у Злучених Державах вчасі війни, приняли американське громадянство, а друга половина саме старається таке громадянство набути. Такі дані оприлюднює Морис Дейві з університету Ейл, у брошурі „Втікачі це вже американці".

ЕСТОНЦІ ПЕРЕПЛИЛИ ЛОДКОЮ 8,000 МИЛЬ.

До Норфолку у Вест Вирджінії приплила в неділю 16. грудня ґрупа 16 естонців у малій лодці, довжини 32 стіп, після відбуття подорожи по морю у продовж чотирьох місяців. Вони переплили 8,000 миль, утікаючи зо Стокгольму перед німцями. Оповідають дива про свої переживання серед бурі, голоду, спраги і різних страхіть.

Українських скитальців з американської окупаційної полоси призначують на висилку до Советів

Комітет Українців Канади прислав телеґрафічну вістку до Українського Конґресового Комітету такого змісту:

„У неділю, 16. грудня, дістали ми з Брукселі (в Бельґії) таку депешу каблем: „Повідомляємо Вас, що Мілітарне Правління видало розпорядок, що усі советські скитальці мусять бути відставлені до дня 8. грудня до советських репатріяційних таброів в Найкірхен і Штутґарті. Українці з певної округи американської окупаційної полоси загрожені насильною висилкою. Хто не схоче їхати, тому відберуть харчі. Українці подали прохання відложити виконання розпорядку на два тижні, щоб могли приготовитися вмерти по християнськи. Влада на це згодилася. Досі занотовано вісім самогубств в Мангаймі. Прохаємо конечно постаратися, щоб відповідальні чинники скасували цей розпорядок. — Український Допомоговий Комітет Бельґії".

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ВКАЗУЄ НА НАПРЯМНІ У ВІДНОШЕННЮ ДО КИТАЮ

В суботу, 15. грудня, президент Труман оприлюднив напрямні американської політики супроти Китаю, висилаючи туди свого нового амбасадора в особі ґен. Джорджа С. Маршала. У заяві сказав між ін. президент таке:

„Наш уряд сильно вірить, що сильний, обєднаний і демократичний Китай є незвичайно потрібний для успіху Орґанізації Обєднаних Держав і для світового миру". Тому уряд Злучених Держав вважає, що конечним є 1. щоб застановити ворожнечу між Національним урядом і китайськими комуністами з метою добути для Китаю повну контролю над цілою китайською територією і негайно евакувати її спід японських військ; 2. щоб скликати краєву конференцію з представників більших політичних ґруп і в такий спосіб покінчити нутрішні спори. Америка надіється, що комуністичні китайські війська злучаться з національними і щойно тоді можна буде поважно говорити про позичку для Китаю для реґабілітації держави.

АҐІТАЦІЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПРОТИ АРҐЕНТИНСЬКОГО ПЕРОНА

Арґентинський полковник Хуан Перон, котрий саме тепер приготовляється до виборів на президента Арґентини, став предметом гострої критики на форум Нової Школи для Суспільних Дослідів у Ню Йорку. Про нього говорив проф. Берґман з університету Кордова в Арґентині. Він схарактеризував Перона як „воплочення націзму і найбільша небеспека в теперішньому світі". Зібрання відбувалося за спонукою Пан-Американського Товариства Жінок і Міжнародної Ліґи Прав Людини. Як причину сили Перона подав проф. Берґман „недостачу єдности між демократичними націями".

Представники „Трьох Потуг" розпочали в Москві наради

В неділю вечером відбулись в Москві перші наради міністрів закордонних справ Злучених Держав, Великої Британії й Советського Союзу, себто Джеймса Бирнса, Ернста Бевина та Вячеслава Молотова. Конферували дві і пів години. Не видано ніякого комунікату щодо цього, що було предметом нарад. Теж не треба надіятись таких комунікатів у початках нарад, а може й пізніше. Таке заповідають.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ОСІДКОМ ОРҐАНІЗАЦІЇ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

Уже певне, що Злучені Держави стануть осідком О.О.Д., а тільки не знати, в якому місті буде цей осідок. Досі зголосилися такі міста: Сан Франсиско, Філядельфія, Ню Йорк, Бостон, Сейнт Луїв, Синсинаті. Кажуть, що найбільші вигляди має Бостон. Будинкам і персоналови О.О.Д. уряд Злучених Держав признаватиме екстратериторіяльність, а теж і делеґатам, що приїзджатимуть на наради. Якщоб змінено місце осідку, то всі будинки треба буде Америці відкупити від О.О.Д. З Вашинґтону повідомляють, що Злучені Держави підуть у всьому на уступки. Теж передбачено, що в Европі, мабуть у Женеві, буде „реґіональна централя", де будуть відбуватись наради Асамблеї можливо кожного третього року. Теж кажуть, що ґенеральним секретарем О.О.Д. буде „европеєць" з не анґльосаксонського походження, мабуть бельґієць Пол Спак, або голяндець Ван Клефенс.

КОМУНІСТ ГОЛОВОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В БОЛГАРІЇ

Василь Коляроф, член Політбюра комуністичної партії, зістав вибраний більшістю голосів президентом болгарської Національної Ради, що зібралась по виборах на перші свої наради в Софії, столиці Болгарії. Вибори відбувались у парляменті при демонстрації публики поза парляментом, що заявлялась за республикою, а проти монархії.

ВКЛЮЧАЮТЬ ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ШТАБ МІЖ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Аліянтська прокураторія зверне тепер на суді в Норемберзі спеціяльну увагу на обвинувачення німецького ґенерального штабу і найвищої команди. Буде доказувати, що й військове комадування плянувало аґресивну війну. До цього ще треба додати, що втягнення між воєнних кримінальників цілих орґанізацій, як Ґестапа, Еліти, Штурмовиків, означає, що якщо їх визнають винними, то потім будуть потягнені до відповідальности сотні тисяч тих, що належали до тих орґанізацій і є співвинними доконуваних тими орґанізаціями різних злочинств.

БЕРУТЬСЯ РОЗСЛІДЖУВАТИ ВПЛИВИ ДЖІЯНІНІЯ В ІТАЛІЇ

Британська амбасада в Римі досліджує, яким чудом дістає Ґуліельмо Джіяніні тижнево папір на 500,000 примірників своєї тижневої ґазети „Люомо Квалюнкве", коли можна дістати найвище тільки на 50,000 примірників. Джіяніні атакує „професійних політиків" світа, між ними і през. Рузвелта, закидуючи їм усі нещастя в світі.

БЕВИН ПОПИРАЄ ЖИДІВСЬКУ БАТЬКІВЩИНУ В ПАЛЕСТИНІ

Ернст Бевин, британський секретар заграничних справ, заявив у парляменті, що британський уряд не думає відступати від тих зобовязань, які він перебрав на себе Деклярацією Балфура в справі жидівської батьківщини в Палестині.

ВІЗВАНО ЯПОНІЮ ВІДКЛИКАТИ ПОСОЛЬСТВО З ВАТИКАНУ

Аліянтська головна кватира в Токйо візвала японський уряд зліквідувати своє дипльоматичне представництво в Ватикані. Це є у звязку з розпорядком ґен. МкАртура з 23. жовтня, яким заборонено Японії мати в чужих краях дипльоматичні місії.

СПАЛИЛИ НА ЯВІ СЕЛО У ВІДПЛАТУ

З Батавії на Яві звідомляють, що індійські вояки спалили індонезьке село недалеко Батавії, а британські знищили друге село бомбардованням у відплату за те, що тубильці змасакрували британців і індійців, що виратувались з літака, який розбився.

УНРРА РАТУЄ ЗНИЩЕНУ ЕВРОПУ, НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЇЇ НЕДОМАГАННЯ

З Лондону переслано до американських ґазет повно звітів з різних країв, навіщених війною, про ту ратункову діяльність, яку там розвиває орґанізація Юнайтед Нейшенс Реліф енд Рігабілітейшен Адміністрейшен (УНРРА). Такі звіти з Греції, Югославії, Італії чи Польщі виказують, що УНРРА являється чи не одинокою там інституцією, що ратує міліони людей від голодової смерти. Теж стверджують, що є великі недомагання, що спинюють діяльність цеї орґанізації. Вони давались відчувати особливо в початках. Персонал виявляв себе в многих випадках цілковито неспосібним до виконування призначених йому обовязків. Цвило на великі розміри хабарництво. Всюди були нарікання на „чорний ринок". Ці недомагання, на які звернув увагу британський ґенерал, сер Фредерік Морган голова цеї орґанізації на теренах Німеччини, ще тут і там далі існують, але всюди, як кажеться, видно поправу. Тепер зачинають брати до УНРРА нових людей з рядів вояків, що вже мали нагоду пізнати працю цеї орґанізації. На весні треба буде для обслуги двічи стільки людей, що тепер працює в УНРРА в Німеччині, казав ґенерал. А тепер є там занятих 4,500 осіб.

ЗБІГЦІ — ЦЕ ОКРЕМА ПРОБЛЄМА.

Зо звіту УНРРА виходить, що ця орґанізація займається тепер майже вцілости проблемою ратування збігців в Европі. Найбільше їх є тепер з Польщі. Усіх має бути 850,000. УНРРА мало теж перемогти відправити чотири міліони збігців домів.

НЕ ХОЧУТЬ ВЕРТАТИ!

В американській, британській та французькій зоні донині не знають, що станеться з скитальцями, головно з поляками, яких число подають на 560,000. Рахують на те, що до весни відносини в Польщі поправляться до цеї міри, що ті люди будуть могти вертати. Зате нема великої надії, що так буде з 150,000 біженцями з балтійських держав, що не хочуть вертати до своїх країв, що є тепер під Советами.

НЕ ЗНАЮТЬ, КУДИ ПРИНАЛЕЖНІ?

В західній частині Німеччини, себто в тій, що є під владою Злучених Держав, Британії та Франції є 120,000 осіб, щодо яких державної приналежности немає досі ясного погляду. Це відноситься до 60,000 жидів з східних територій, 30,000 українців і 30,000 югославян.

СОВЕТИ ПРОТИ ЗБІГЦІВ.

УНРРА являється аліянтською орґанізацією. З цього боку є в ній, як стверджується, теж і розбіжности, бо не всі Аліянти глядять однаково, наприклад, на таку проблему, як віднестися до скитальців. Совети є проти усіх тих скитальців, що є в Німеччині чи Австрії й не кажуть про них дбати, беручи їх за таких, що „є заліниві працювати, або не є льояльними для свого краю". А так є, що майже всі ті скитальці є або з країв, що їх Совети вже забрали, або з таких, що є під советською контролею.

В КИТАЮ ВДОВОЛЕНІ З ТРУМАНА.

Заява президента Трумана щодо американської політики в Китаю викликала велике вдоволення як у китайських націоналістичних колах, так і комуністичних. Всі толкують собі так, що Злучені Держави змагають до цього, щоби горожанська війна в Китаю була якнайскорше покінчена. В таких почуваннях повитає Китай місію ґен. Маршала, нового американського амбасадора. До цього ще додають, що до Чунґкінґу прибув на переговори ген. Чу Енлай, комуністичний лідер, разом з 34 комуністичними делеґатами. Переговори будуть, як заповідають, іти в тому напрямі, щоб Куомінтанґ доповнено різнородними елементами, так, щоб у ньому були заступлені всі партії.

КОНОЄ СКІНЧИВ СЕБЕГУБСТВОМ.

Князь Фумімаро Коноє, що був трьома наворотами премієром Японії, відібрав собі життя, як прийшла хвилина, коли він мав віддати себе в американські руки як воєнний злочинець. У прощальнім листі до сина написав, що не почуває себе до вини за війну, але не може пережити такого пониження, щоби бути судженим американським судом. Має жаль що його Злучені Держави врахували між воєнних злочинців, бо він завжди дораджував жити з ними в мирі й разом полагоджувати справи на Пацифіку. Каже, що тепер воєнні пристрасти за сильні, щоби вияснити такі справи, але як прийдуть спокійніші часи, тоді допера буде міг бути виданий справедливий присуд перед судом Бога. Теж признає, що повинен деякі помилки від часу вибуху війни з Китаєм. Дехто каже, що суд був би його звільнив від вини і кари.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
за пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СУД У НОРЕМБЕРҐУ

Вішають і розстрілюють! Такі новини знаходимо сливе чи не кожного дня у звязку з судами над меншими чи більшими воєнними злочинцями. А крім цього бачимо ще й картини, як вішають чи розстрілюють. Є вони в газетах, показують їх і в театрах рухомих образів. І таке під наближаючийся день Христового Різдва...

Та коли це читаємо чи оглядаємо, памятаймо, що ще недавно без усякого суду вішали невинних людей у націстівських концентраційних таборах таки на саме Різдво, „прикрашуючи" різдвяне деревце трупами повішених... У таке булоб навіть не можливо повірити. Але вірити мусимо, бо таке доказують документально на судовій розправі, яка ведеться перед Міжнародним Військовим Трибуналом в Норембергу, де судять 20 націстівських верховодів.

Націстівські злочини, які виявляються тепер у Норембергу, є вже добре відомі американським українцям з листів від своїх рідних з краю, чи з тих, що їх дістають від українських скитальців в Европі. Багато цього матеріялу було вже й в українсько-американській пресі. Правда, ці відомости головно відносяться до цього, що робили німці в Україні й з українськими полоненими чи українськими примусовими робітниками. Та так є, що саме з українським народом поводились німці чи не найгірше, а Україна таки потерпіла від націстівського наїзду найбільше з усіх країв, що були під німецьким гнетом. Значить, що суд у Норембергу це у великій мірі суд над тими, що допустились страшних злочинів над українським народом. А цей нарід витерпів у тій війні найбільше. І поніс найбільше жертв у людях. Тільки, що ті терпіння і жертви не є так розголошені, як терпіння народів, що мають у світі більше слово та кращу спромогу розголосити це через свої уряди чи установи. Та й це добре, що хоч дещо з терпінь України, принаймні те, що вона витерпіла через німців, виходить на яв завдяки тому, що в Норембергу прокураторія розкриває усю безодню націстівських злочинів супроти цілого людства.

Суд у Норембергу є страшним ударом не тільки в бік націстівської верхівки, але й є страшною ганьбою для цілого німецького народу. Ту ганьбу відчуватиме він у світі дуже довго. А коли іде про відчування українського народу, то їх драстично відбивають ті листи, що їх одержуємо від українських скитальців. В них виразно пишеться, що коли були колинебуть в когось з українців якісь симпатії до Німеччини і німців, викликані культурними чи політичними зглядами, то вони тепер навіки пропали і вже ніколи не вернуться. Та ледви, чи дуже інакше відчувають й інші народи, що впали жертвою бестіяльства, зродженого націстівською ідеольоґією і практикою.

Час на розум у робітничих переговорах

Ще досі вживається часто слова „боротьба", коли мова про змагання за поправу відносин, або за добуття більшої заплати за працю. Це, очевидно, залишки цих часів, коли обидві сторони, тобто робітники й підприємці, вживали нераз динаміту для наладнання спорів і вирішання непорозумінь. Остання світова війна, хоч найбільш крівава в історії людства, принесла із собою велику зміну в розумінню боротьби не лише на полі бою, але теж і на внутрішнім фронті, принаймні тут, в Америці. Це видно в промислових заворушеннях.

Не зважаючи на причини вибуху великих страйків, є фактом, що вони довели до цього, що в страйках стало заінтересоване ціле громадянство. Це тому, що внаслідок отих страйків терпить не лише якесь там незнане ближче підприємство, або якась менша або більша група робітників, але це відбивається на добробуті, а може й на долі, цілого нашого краю. А коли інтерес світу взязаний тепер з добробутом Америки, то посередно на тім терпить і цілий світ.

Ніщо дивного, що боротьбу між підприємцями й робітниками пробує злагодити все громадянство, як і законодатні чинники, бажаючи звести цю боротьбу до звичайних бизнесових спорів чи торгів. Це слідно з цього, що в конґресі поспішно хочуть законом управильнити пристрасні вибухи невдовілля, а робітничі юнії й підприємці холонуть у своїх взаємних напастях. Слідно, що чи юнії чи підприємства стараються найти арґументи у своїх спорах, оперті на науці і практиці.

Візьмім приклад хоч би з поведінки обидвох сторін у підприємстві Форда в Дітройті. Там твориться тепер таке, що може мати далекосяглий вплив на постійне наладнання відносин між капіталом і працею. Коли робітники зажадали підвишки на 30% дотеперішньої платні, Форд зажадав забеспеки від робітників, що вони не зломлять контракту. Хоч як розкричалися провідники юнії автомобілевих робітників на таке домагання Форда, то впродовж двох тижнів самі запроєктували йому забеспеку в формі стягання грошевої кари від робітників за так званий „дикий" страйк, тобто страйк, викликаний самими робітниками без участи юнії. Отже тут прийшло зрозуміння, що не лише підприємство має обовязок супроти робітників, але робітники мають зобовязання супроти підприємства.

Це є найважніша користь із теперішнього страйку, який приніс уже біліонові шкоди для американської продукції. Це знак, що люди послугуються при наладнуванню непорозумінь не лише пристрястями, але й розумом. До цього причиняється головно те, що як підприємство, так і робітнича юнія, прислухуються до голосів науковців і знавців економічних відносин. Разом з віцепрезидетом юнії автомобілевих робітників Волтером Рутером працюють знані економісти і бувші високі федеральні урядовці, знавці робітничих відносин. Тесаме діється теж і по стороні підприємців.

З цього треба лише радіти і бажати собі, щоб затяжний спір не забирав довшого часу, ніж його потрібно на звичайне підготування і списання колективного контракту.

Микола Чубатий.

Імперія з міліонами жебраків

Недавні звідомлення з Европи принесли сензаційні відомости про мораль советських окупаційних армій. З рядів цеї армії, що стоїть у східній Німеччині, відбувається тепер масова дезерція. Зі самої тільки одної армії ґен. Рокосовського мало здезертерувати біля 200 тисяч червоноармійців. З армії Ворошилова, що нині стоїть як окупаційна армія на Мадярщині, мало здезертерувати біля 55 тисяч війська. Слід мати на увазі, що червоноармійці це вже покоління на сто процент виховане в советській школі та партії; значить, що це вже ґенерація, вихована по советському.

Яка причина дезерції? Бажання жити поза Советами. Навіть знищена та крайно зубожіла Европа являється в очах червоноармійця ще вимріяною країною добробуту в порівнанню зі советською нуждою. Замітне, що не так часто подають як причину дезерції брак свободи, бо позасоветської свободи серед нормальних обставин західної демократії червоноармійці не мали змоги видіти, постійно перебуваючи в теренах, де панує воєнне право та стан облоги.

Большевики побачили Европу.

Що охота вирватися зі советського краю нужди є головною причиною дезерції та покинення раз на все рідного краю та рідні, видно ще й з таких випадків. В часі першої окупації Львова жінка советського полковника приїхала до чоловіка та замешкала в рідні українського бідного, найнижче платного інтеліґента. На другий день при сніданню каже вона господині дому: То ви певно буржуї, коли у вас є кілька убрань, запасові черевики, застава на стіл тощо. Господиня дому відповідає: „таж ми ледви жиємо, ми інтеліґентні робітники найнижче платні. Такий стендард життя у нас це стендарт кожного найбіднішого інтеліґента". Жінка полковника розплакалася та сказала: „А ці жуліки комісарі нас обріхували, що поза Советами крайня нужда всіх робучих людей, бо в Советах для робучого люду рай".

На подібну тему писала недавно преса в звязку з окупацією Мадярщини червоною армією. В часі окупації мав бути виданий неофіційний дозвіл червоноармійцям погуляти собі по буржуях Будапешту, одначе лишити в спокою робітників. Советська демаґоґія все в той спосіб старається вести прокомуністичну пропаґанду серед робітництва поза Советами.

Яке було здивування червоного командіра, коли прийшла скарга на його вояцтво, що червоноармійці порабували саме робітничу дільницю. Слідство показало, що вийшло непорозуміння. Червоноармійці ніколи не виділи в себе, щоби робітник жив принайменше в двох, а то й в трьох кімнатах, щоби мав деколи й лазничку чи тойлет в хаті. А таких робітників стрінули червоноармійці в Будапешті та їх основно пограбили, беручи їх за буржуїв вищої кляси.

Тому не диво, що вже нині загально курсує не тільки в Европі, але також і в Америці, жарт про дві помилки Сталіна, які він зробив в звязку з теперішною війною. Помилки ті, що Сталін показав большевикам Европу, а Европі большевиків. В цім криється глибока правда про советську дійсність. Молодь советської Росії кормлена впродовж 20 літ неправдою, що поза Советами сама нужда робучих людей, для яких в Советах тільки рай, побачила у повній своїй наготі неправду тої пропаґанди, коли червоноармієць опинився в Европі. Тому він втікає з червоної армії з одинокою ціллю лишитися на постійне навіть в такій зруйнованій Европі, щоби поправити собі життя та позбутися советської нужди.

Голосування в державах центральної Европи, де такі голосування могли свобідно відбуватися, показали, що й друга частина цього жарту правдива, бо европейці пізнали, хто є большевики та чого можнаб сподіватися, колиб комуністи теж в даній країні прийшли до влади. Як поражаючою булаб правда того жарту, колиб червоноармієць побачив стендард життя американського робітника, а американський громадянин побачив реальних большевиків, а не на фільмі чи в пресовій пропаґанді.

Московські імперії з жебраками.

Одначе Совети виказали велику силу в часі теперішної війни. Вони показали, що змогли країну рільничу та відсталу від поступу зіндустріялізувати та виробляти в краю речі, про які і мріяти не можна було за царату. Іншими словами — держава могутня імперія, а населення це міліони жебраків. Ці два факти насувають на думку глибоку проблєму, яка не є власністю тільки советського режіму Росії, але кожного російського режіму впродовж цілої історії Росії, хоч ніде правди діти Совети цє противенство; силу держави і нужду населення, довели до перфекції. Створили вони імперію одну з наймогутніших в світі з міліонами населення, що живе в крайній нужді.

Розважуючи це доходимо до фундаменталньої цілі істнування держави. Держава має на цілі забеспечити всесторонний розвій свого народу. Завойовницькі держави роблять це звичайно в той спосіб, що експльоатують інші народи на це, щоби дати добробут свому народови. Так повстають імперії. Такі пляни в будові Великого Райху мав на увазі Гітлер. Він хотів поневолення інших народів, щоби принести добробут власному німецькому народови, який він вважав за нарід вищої раси, нарід панів (Герренфольк).

Другі відомі в історії імперії анґлійська чи давніші еспанська, портуґальська, голяндська все таки побіч інтересів великих багатіїв тоїж нації мали на цілі і дійсно приносили в часі свого істнування добробут нації та підносили стандард життя загалу та розвій культури нації. Один виїмок це Росія давня ще московська, чи потім імперія петербурзького періоду, чи нова советська імперія, всі вони з якимсь незрозумілим гоном та захланністю завойовують одні землі за другими, руйнують добробут та освіту одного народу за другим, щоби з того наділі ніякої користи не мав ніхто, навіть завойовник московський нарід.

За часів ще московського царства маси москвичів жили в крайній темноті та невимовній нужді на багатій та Богом обдарованій землі. Але рівночасно межі держави поширювалися скоро на всі сторони. В Азії московське царство досягло межів Пацифіку. Яка сила гонила їх ще дальше, аж через пролив Берінґа, на американський континент важко сказати. Це завоювання. для самого завоювання, без добробуту навіть для московського народу.

Прийшов період імперії часів по Петрі І. Межі Росії посунулися дальше на всі сторони. На полудні дійшли вони до Чорного моря, на заході до Балтику, на полудневім сході до межів Перзії. Жертвою того завойовання падали добре загосподаровані країни з народами заможними та освіченими як Україна, чи теж високо культурні держави в Азії як Узбекістан. Перед приходом влади Росії, панував там всюди добробут населення та висока освіта. По приході російського панування добробут сильно понизувався, освіта підупадала.

Не можна сказати, щоби московський нарід на цих завойованнях скористав. Ані його стандард життя, ані його культурний стан не багато підносився. Не можна сказати, що навіть московські капіталісти громадили з цього імперіяльного панування великі скарби. Беручи під увагу величезне багатство тих країн, інший пануючий нарід другої імперії був би витворив потужну верству багатіїв. Цього не було в царській Росії.

Багатства новоздобутих країн прямо марнувалися. Російська нездарність орґанізувати господарство була відома в цілому світі. Державний завойовник Росія не вміла бути економічним завойовником та орґанізатором. Вона завойовувала народи, їх доводила до руїни. Російська імперія не створила з москвичів народу панів в добі февдалізму та капіталізму, ані багатих та добре ситуованих мас в часах, коли видавалося прийшла влада соціялістична. Росія була політично пажерливим молохом, що руйнував все і свободу і господарство інших підбитих народів, але ічого не творив.

Советський Молох.

Не інакшою і імперія під владою Советів. Совети загорнули наново під свою владу всі простори царської імперії. По першій світовій війні вони ще посунулися в Азії в північну Монґолію. Вони друть тепер на так званий східний абс китайський Туркестан, вони зазіхають вже очевидно на Персію. По теперішній війні вони завоювали нові простори в Европі — Західну Україну, Білорусь, балтійські держави. Створили рід сателітів Польщу, Румунію, яких в майбутности влучать всклад советського молоха знов без користи для тих народів та без користи для московського народу.

Совети нині країна індустріялізована вже в поважній мірі; державна влада сильна. Сильна вона на тільки, що тероризує не тільки своє населення, але старається тероризувати навіть цілий світ, а результат з того для мас ніякий. Московський нарід зовсім не має добробуту ліпшого, як за царату, а правдоподібно гірший. Населення неросійських народів примирає з голоду а той вигибає, а імперія червоних царів росте та росте. Дістанеться червоний росіян поза Совети, так утікає з „родіни" пролетаріяту в світ за очи — дезертерує.

БОРИС МИГАЛЬ

ЗАБОБОН

Мій знайомий має крамницю у повітовому місті. Має ще жінку, чорноброву Дарку, трохи довгів і боргів по людях. Тонько Сливський людина нічого собі. Милий, приємний. Нарікає в міру, трохи сміється, покупців бавить. Як кожний крамар милий, увічливий. З парохом він говорить про церкву, на спілку зі студентом валить барикади опортунізму, з колишнім булавним У.Г.А. будує конструктивні військові пляни, словом на купця матеріял першої якости. Сильний як лев, проворний як лис, мягкий як віск, твердий мов криця.

Цю останню його прикмету я пізнав щойно вчора. Був понеділок. Рано потреба мені було цукру. Так було треба, що хоч вмри, або... пий чай без цукру. Біжу я до Тоська.

Тосько саме підносить затвір; по нашому стору.

— Добрий день — кажу.

— Гаразд, всього найкращого що новенького? — питає.

— Дякую — кажу. А от біда. Цукру спотребилося.

— Ходи. На цю біду я маю солодку раду.

Я поміг приятелеві відчинити двері. Входимо. Тосько чорний плащ з себе, білий на плечі, круть-верть і вже цукор зважений, запакований на ляду — бенц!

— Прошу, — каже — але готівкою.

— Як це? — кажу. — Таж я все плачу точно...

Тосько перебив:

— Правда, але нині понеділок і я хочу мати на добрий початок.

— Чекай, — говорю — таж ти хіба у забобони не віриш?

— Певно, що ні. Не вірю в перехід кота чи заяця, не вірю, що підкурювання помагає на переляк, а переляк на гикання, — це все забобони. Однак у щасливий початок вірю, це свята правда.

— Але-ж, друже — вмовляю — це такий самий пересуд як і попередні. Не вір у те. Одна лиш правда про коминара і трафіку — все інше забобони. Всякі вроки та початки...

— Ніколи в світі. Маю в цьому практику. Вже кілька разів переконався.

— Гм... Як так, то я сідаю й жду на когось при грошах.

Ждемо. За десять хвилин входить кухарка лікаря з напроти і просто з порога:

— Прошу два кіля гречаних крупів, три цитрини, шість булочок, пів літри оцту, кільо краківських крупів, більший „Елеґант", шість папіросок "Калина" для пана, для пані три помадки "Нової Фортуни" і чорні шнурівки!

Бажаний товар майже рівночасно зі словами падав на ляду. За ним поклала служниця і боргову книжечку.

— Прошу дуже. Але мусите зачекати хвилиночку, аж хтось прийде купити за гроші, бо нині понеділок.

—То в пана ще ніхто нині не купував?

— Ні.

Кадовб кухарки, мов живий знятий з афіші цикорії „Франка", сперся на ляду й застиг в німому ожиданні. Другою прийшла якась жінка. Зачинила щільно за собою двері, витерла носа, розмотала хустину, вийняла з неї боргову книжку, виняла зпоміж її карток папірчик і подала їх Сливському.

Тосько поставив свічку й сірнички на ляду.

— Заждіть трохи, бо я хочу мати гроші на початок!

Баба посунулася в кут. За той час увійшов старий міщанин — Пиварко:

Злагодьте мені там, пане Сливський, пужівно, бо от зломилося мені — я зачекаю. Це раз приключка. Ще й грошей не взяв з собою. Бо я просто зі стайні. Лагоджуся до ліса, на Дебри, дивлюсь, а пужівно зломане. Тай до вас. А то понеділок...

Увійшли дві панночки. Подвійне "Добрий день" нервовим дискантом розійшлось по кімнаті.

— Моє поважання!

Старша ліцеїстка приступила до столика ткнула Сливському в руку записну книжечку.

— Мамця просили дати хліб і... то... (зашарілася і нервово стукала пальцем по дошці) ...півкіля рижу. А ще прошу звичайний олівець, але такий... синьо-жовтий!

— Дуже прошу. Але мусить панна Маруся підождати, бо сьогодні треба мені щось на початок.

— Ми трохи вийдемо, зараз вернемося — заявила Маруся. У дверях стрінулися зі старою Микитихою.

— Славайсу! Дайте мені хліба за двацять і сира за десять, — домагалася від порога.

— А ви, Микитихо, маєте гроші? — питав міщух.

— Я беру на книжку. Пан мене знають. Тай вірять... — виправдувалася й допитливо гляділа на крамаря.

Пиварко вияснив у чому річ. Баба тріпнула рукою по Фартусі:

— То ви не знаєте як зробити? Так як жиди. Позичити комусь грошей...

Сливський силувано усміхнувся:

Фе, Микитихо. Ви стара жінка. Чи я Бога ошукаю?

Та ні, я лиш так... — зацукалася жінка.

До крамниці ввійшла стенотипістка адвоката з сусідства. Ще за парубкування Сливського вона робила щодо нього деякі заходи.

Добридень. Попрошу листівки з краевидами і два "дамські" — сказала. Довго вибирала ще листівку. Другі покупці перешіптувалися. Тосько стояв як не свій. На лиці пробивалася душевна боротьба. Врешті стенотипістка піднесла голову:

— Оця, прошу! Будь ласка, запишіть — говорила, як завжди, літературною українщиною.

Сливський спаленів. Ніяково усміхався:

— Вибачте, але я хочу мати початок тижня готівкою. Така дурна якась звичка у мене. Ці всі люди чекають. Ви мене зрозуміли?

— Теж щось! Ні крихітки не второпаю! — великопанським рухом віддала картку та папіроски і вийшла.

Міщанин коротенько свиснув, а скривлений Тосько шепнув до вуха:

— Пропало. Вже певно не будуть брати й адвокат та

(Докінчення на стор. 4-тій).

ПОШУКУЄМО 316 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

184) Стефан Зелінка, Борнсайд-Шікаго, Ілиной ___ $ 100.00
Попередно проголошено ___ 18.370.00

Разом $18,470.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше – просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

Відчити О. Іваха

На якийсь час загостив з Канади до Злучених Держав з відчитами письменник О. Івах. Виголошує відчити на теми: „Український нарід жде краща доля" і „Краса української культури". Він відомий з цього, що накликає словом і письмом до єдности й братньої любови між українцями. Завжди має щось потішаючого сказати. Знаний він читачам різних українських часописів. Вийшло теж уже й кілька його книжок. Скінчив науку в Саскачеванському Університеті. Належить до Товариства Канадійських Письменників. Радо виголосив би промову в цьому чи другому місті. Запросини на промову чи відчит слати на таку адресу:

Mr. Honore Ewach,
11 East 7 Street, New York, N. Y.

Области і райони в Західній Україні

З переходом більшої части Західної України під зверхністю Совітського Союзу запроваджено в ній новий поділ на области і райони. Область відповідає менше-більше колишньому воєвідству, а район колишньому повітові, одначе як область є менша від воєвідства, так і район є менший від повіту. Послідовно меж старих повітів та воєвідств не треба брати під увагу, коли хто хоче вгадати, до якого району та области тепер його рідне село приділене. Більше треба звертати уваги на те, яке місто, або село, що стало столичним в нових районах, є ближче до його села. Годі вгадати, що уявляють собою деякі райони, що дістали небувалі давніше імена, як прим. Івано-Франківський в Львівській области, або Жовтневий в Станиславівській области; треба почекати, поки не прийдуть ближчі інформації про те, які села до цих областей належуть. Спис районів і областей подаємо за комуністичим "Українським Життям", яке очевидно мусіло дістати його з якихсь советських джерел, котрих не згадує. Звертаємо увагу на російські впливи в писанню назв деяких районів.

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ.

Райони: Львівський, Сокольницький, Вишиківський, Щирецький, Бібркський, Городокський, Яворівський, Івано-Франківський, Рава-Руський, Жовківський Магерівський, Куликівський, Немирівський, Краковецький, Золочівський, Перемишлянський, Красненський, Глинянський, Буський, Камінсько-Бугський, Великомостівський, Бродівсьний, Підкамінський, Лопатинський, Олеський, Пониковицький, Радехівський, Сокальський.

СТАНИСЛАВІВСЬКА ОБЛАСТЬ.

Райони: Станіслаівський, Галицький, Жовтневий, Рогатинський, Бурштинський, Большовцівський, Долинський, Перегінський, Рожнятівський, Вигідський, Болехівський, Калушський, Войнилівський, Букачівський, Коломийський, Заболотівський, Снятинський, Гвоздецький, Городенківський, Кутський, Косівський, Надвірянський, Товмачецький, Ланчинський, Лисецький, Богородчанський, Солотвинський, Тисьменницький, Печеніжинський, Жаб'євський, Яремчанський, Яблонівський, Коршівський, Обертинський, Чорнолицький, Отинянський.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ.

Райони: Микулинецький, Велико-Борківський, Скалатський, Підволочиський, Грималівський, Теребовлянський, Шумський, Кременецький, Велико-Дедеркальський, Лановецький, Збаражський, Вишневецький, Ново-Сельський, Бережанський, Зборівський, Козівський, Кізлівський, Почаєвський, Заложцівський, Велико-Глубочицький, Чортківський, Пробіжнянський, Скала-Подільський, Борщівський, Заліщицький, Мельнице-Подільський, Копичинський, Гусятинський, Білобожницький, Бучачський, Підгаєцький, Монастирський, Толстенський, Золото-Потоцький, Золотниківський, Коропецький.

ДРОГОБИЦЬКА ОБЛАСТЬ.

Райони: Дрогобицький, Дублянський, Миколаївський, Жидачівський, Меденицький, Ходоріський, Журавнівський, Новострілішанський Добромилький, Нижнє-Устрикський, Хирівський, Нижанковицький, Медиківський, Мостиський, Судово-Вишнянський, Самбірський, Старо-Самбірський, Рудківський, Комарнівський, Крукеницький, Стрілківський, Підбужський, Стрийський, Сколівський, Турківський, Славський, Боринський.

ЧЕРНОВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ.

Райони: Заставнівський, Садгорский, Герцаївський, Кіцманський, Черновецький, Сторожинецький Вашковецький, Вижницький, Глибокський, Путильський, Хотинський, Новоселецький, Кельменецький, Секирянський.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ.

Адміністративні округи: Ужгородський, Перечинський, Великоберезнянський, Воловецький, Свалявський, Берегівський, Мукачівський, Севлюшський, Іршавський, Хустівський, Воловський, Тячівський, Рахівський.

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ.

Райони: Камінь - Каширський, Любешівський, Ратнівський, Заболотіївський, Седлишевський, Любомльський, Головнянський, Шацький, Ковельський, Маціївський, Колковський, Цуманський, Манечицький, Турійський, Вербський, Луцький, Сенкевичівський, Ківерцівський, Оликський, Рожищенський, Голобський, Теремнівський, Володимир-Волинський, Порицький, Горохівський, Берестечківський, Локачинський, Торчинський, Озютичівський, Устилугський.

РОВЕНСЬКА ОБЛАСТЬ.

Райони: Ровенський, Олександрівський, Клеванський, Острожецький, Здолбунівський, Гощанський, Сарненський, Рокітнівський, Клесівський, Дубровицький, Морочнівський, Висоцький, Володимирецький, Рафалівський, Костопільський, Дережнянський, Степанський, Людвіпольський, Березнівський, Корецький, Межиріцький, Тучинський, Дубнівський, Млинівський, Мизоцький, Вербський, Острожський, Червоноармійський, Козинський і Демидівський. — („Український Голос").

ЩО ПИШУТЬ?

ВИПУЩЕНИЙ З ФРАНЦУЗЬГО ТАБОРУ.

(Лист до американського вояка, тепер уже ветерана).

По трьохмісячному побуті в концентраційному таборі мене випустили на волю. На як довго, не знати, бо вибори до парляменту, які тут уже минули й принесли великі успіхи комуністичній партії, вказують на те, що тут буде дальше варитися. Важко думати, щоб у таких відносинах можна було багато зробити. Всеж таки пробувати треба.

Жалко мені, що не міг з Вами бачитися перед Вашим від'їздом в Америку. Щиро дякую Вам за папіроси, які Ви мені передали. У вязниці чи в таборі людина двічи більше курить, як на волі. Правда, тут було вже лекше сидіти, як у німецькій вязниці, бо моя жінка приносила мені дещо в пакунках, отже я великого голоду не зазнав. Очевидно, що до приемности не належало знову сидіти, але я, мов той від воза, призвичаївся до вязниці. Обвинувачували мене в тому, що до війни я вів у Франції пропаґанду за самостійну Україну, що збирав гроші на „Державний Фонд України" та на допомогу студентам і продавав книжки серед нашої еміґрації у Франції. От це і всі обвинувачення. Судити не було за що, бо зрештою, як мій адвокат сказав, від цього Франція ніяк не потерпіла. Отже випустили, а що буде далі, важко сказати. Мабуть нічого доброго і я цього навіть не чекаю. Зараз таки важкий період переходимо і дивним булоб, як би було інакше. Головне діло — це здоровля, а решту видержимо.

Прошу Вас передати привіт всім нашим і побажання успіхів у праці. Маймо надію, що лихо мине. Пишіть і інформуйте нас про українську працю в Америці.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

СПРОСТОВАННЯ.

У звязку з новинкою про склад нового виділу Союзу Українок Америки, яку поміщено в „Свободі" з 15. грудня, подає пані Клявдія Олесницька, що вона не остає надалі редакторкою „Нашого Життя", органу СУА, як це було проголошене, бо її „резиґнація з редакторських обовязків входить у життя з місяцем лютим 1946".

ПОВІДОМЛЕННЯ

В У. Н. Союзі є відділи, що кожного місяця присилають завжди начас всі членські вкладки та звіти про рух членів, але є і такі відділи, що постійно спізнюються з висилкою членських належитостей. Таких відділів, що постійно спізнюються з присиланням вкладок, є коло пять відсотків, бо на 475 Союзових відділів, приблизно 25 відділів не присилають начас вкладок.

Саме до цих 25 відділів звертаємось тепер з кінцем року, та взиваємо заряди цих відділів прислати, принаймні в місяці грудні, начас всі залеглі членські вкладки. Бо зогляду на річне замкнення діловодства У. Н. Союзу, головна канцелярія мусить отримати фінансові й рекордові звіти всіх відділів не пізніше як в останньому дні місяця.

Головна Канцелярія У. Н. Союзу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

—o—

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Ще одна професійна сила.

Громадяни Юрій і Марія Гринчук старалися усіма силами післати свойого сина до вищих шкіл і Бог їм пощастив й їх ні бажання увінчались успіхом. Батько не дожив, щоб налюбуватись своїм сином, як скінчить науку, бо задля тяжкої праці помер кілька років тому. Але мати далі продовжала гірку працю, щоб помогти синови.

Отсим молодим українцям, що так став лікарем є д-р Михайло Гринчук. До цього додамо, що він учився, але й не забував, що є з українського роду. Прекрасно говорить цею мовою, а мама його належить до 94 від. У. Н. Союзу. Молодий д-р М. Гринчук теж вкоротці буде членом.

Хочу ще додати, що д-р А. Т. Кібзей залишив лікарську канцелярію в Дітройті й тепер є в Юніверзіті Госпител в Ен Арбор. Бажаємо д-рови Кібзейові доброго там успіху. Та Союзовці в Гемтремку зістали через те без союзового лікаря. Треба було шукати другого. Коли я переговорив це з д-ром М. Гринчуком, то він згодився заняти місце д-ра А. Т. Кібзея і стати Союзовим лікарем.

Бажаю молодому д-рові Гринчукови найкращих успіхів в його професії. А заразом повідомляю урядників відділів У. Н. Союзу в східній стороні, щоби вдавались з новими аплікантами до свого українського Союзового лікаря — д-ра М. Гринчука. Його адреса:

Dr. Michael Hranchook
9251 Jos. Campau, cor. Holbrook
Hamtramck 12, Mich.

Микола Машталер,
Союзовець.

—o—

КАРНЕГІ, ПА.

Листопадове Свято.

В неділю, дня 25-го листопаду б. р. відбулося в Карнегі, Па. Листопадове Свято, яке влаштувала українська парохія св. Петра і Павла з Сестрицтвами, Братствами і Товариствами, які гуртуються при парохії.

По Службі Божій о. Маріян Кучер відслужив парастас за душі полеглих стрільців, які упали за волю України. Парастас відправив над могилою, яка була гарно заквітчана хризантемами, а з трираменного хреста звисало дві чорні ленти з написами: „Полеглим Борцям за Волю України". Могилу окружив почет вояків з прапорами.

Вечером в 6-тій годині розпочався концерт в честь полеглих стрільців-героїв.

Вступне слово виголосив предсідник парохії, Михайло Залецький, вірно змальовуючи історичний, незабутний Листопад 1918 року.

Концертові точки виконав парохіяльний хор і шкільна дітвора під проводом дириґента Петра Петрушинського. В склад концерту входили самі стрілецькі пісні, які оспівували події зі змагань стрільців за краще завтра українського народу. Сольові точки відспівали: Евгенія Капелюх, Леся Кучер і Марлина Капелюх. В дуєтах виступали: Олена Остафій і Евгелія Капелюх. Деклямації виголосили: пані Юлія Кучер, Іванна Копко, Юстина Зінська, Петро Копко, Володимир Макар.

Рівною шкільна дітвора виступила з ритмічними вправами і піснями, які випали дуже добре, а численна публика була задоволена і нагородила дітей оплесками.

Святочне слово виголосив о. М. Кучер, згадуючи про історичний зрив українського народу до волі і самостійної української держави.

Головний реферат виголосив редактор „Українського Робітника" в Торонті, Канада, п. Михайло Гетьман. В своїм довгім рефераті доказував, що Листопадове Свято це свято героїв, свято святої ідеї, за яку боролися стрільці, свято мети, до якої прямуємо і не спічнемо ніколи, доки не виборемо для України того, чого бажали стрільці, які проляли кров за вільну і самостійну українську державу.

Реферат був гарно оброблений і промовлява слухачам до розуму і до душі. Присутні були ним захоплені, тому бесідника нагороджували довгими оплесками.

В часі концерту переведено збірку на поміч українським скитальцям в Європі, яку перешлеться до Допомогового Комітету в Філядельфії.

Кінцеве слово виголосив п. М. Залецький. Акомпаніямент на піяні був у руках п-нни Ірини Попівчак.

Концерт закінчено відспіванням українського і американського гимну.

Українці в Карнегі сповнили ось так свій національний обовязок зглядом тих, які не жаліли віддати життя за кращу долю й волю України.

Софія Буній, секр.

—o—

КЕМПБЕЛ, О.

Праця українського жіноцтва.

Старанням українського жіночого демократичного клюбу і 316 від. Укр. Нар. Помочі, улаштовано тут дня 4. листопада б. р. бенкет в Українськім Народнім Домі на дохід воєнних ветеранів-інвалідів. Найбільше праці в цім доложила пані: Катерина Гіль, Краль, Кріст, Яковів та інші. З визначних американців були приявні і говорили: судия Бекенбах, судия Филипс, посадник міста Стратерс та інші, а з українців промовляв приявний о. Олексів. По обтягненню розходів від загального приходу в сумі $564.40 — чистого приходу остало $300.38, з чого $20 передано для Комітету в Йонгставні, що співпрацює з Злуч. У. А. Допомоговим Комітетом в філядельфії Па, а решта задержано в касі і передасться на призначені цілі.

С. М.

Цигаретки і напиток для снїжної русалки.
Капраль Бернард Бутник з Клівленду, Огайо, і сержант Ричард Гудбар з Русвил, Арканзо, трактують свою снїжну русалку „Агнесу" тим, „чим хата багата", а це цигаретками і напитком „ковк". Спосібні молодці у віці 17—34 літ включно, переконаються, що правильна американська армія дає їм всяку нагоду для подорожування, освіти і добуття становища.

ЖАРТИ

—o—

Маленька ціна за прислугу.

Артист побачив старосвітську фармерську хатину, покриту соломою і забажав її відмалювати. Коли вже був на викінченню, приходить фармер і питається:

— Що зробите з цим малюнком?

— Віддам на виставу — каже артист.

— Чи багато людей буде оглядати цей образ — запитує фармер.

— Може й тисячі — відповідає маляр.

— А можеб так у заплату додати ще на малюнку: "До винайму на літні місяці".

Неоплатна порада.

— Я до вас, пане адвокате, за порадою. Чужий пес украв мені з кухні кусень мяса. Чи власник пса має платити за шкоду?

— Звичайно, має заплатити — каже адвокат.

— То заплатіть мені два доляри за шкоду, пане, бо це був ваш пес.

— Добре! Та ви заплатіть мені пять долярів за пораду, пане кліенте! Відтягніть собі два доляри за шкоду, а решту платіть.

ЗАБОБОН.

(Докінчення зо сторони 2-ої)

професор Колович. Найкращі майже кліенти.

До крамниці ввійшла панна Маруся з приятелькою, а за ними вбіг коминарчук.

— Добрийдень панові, пане Сливський!

— Сервус Влодку. Що нового? — відповів Тосько.

Міщанин поспішився вияснити потребу готівки.

Коминарчук почухався коло вуха. Нагло прийшла йому до голови гадка:

— Я зараз принесу!

Обернувся на пяті, вискочив і за кілька хвилин був назад.

— Прошу пів махорки — кинув жовтяками на тацу. Бренькіт приємним тоном розійшовся по крамниці. Всі віддітхнули з полекшою. Я шепнув до Тоська:

— Бачиш, таки коминар і трафіка приносять щастя!

— Припадок. Грунт, що маю вже початок. Чужі дрібні все несуть щастя.

Пополудні я прийшов знову до Сливського. Він ходив мов скквашений. Питаю чому.

— Уявляєш собі? Коминарчук узяв ті жовтяки в моєї Дарки. Казав, що я не маю дрібних видати і післав його до неї. Пропав цілий тиждень.

Тосько заломив руки.

Я дискретно винісся з крамниці.

Бідному приятелеві не поміг ані коминар ані „на початок".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 23. грудня, в годині 12. вполудне, зараз по Сл. Божій, в галі церковній, Оклей і аРйс ул. Просимо всіх членів і членкиць конечно прийти бодай раз у рік, не посилайте дітей, бо з дітьми не можна зробити річних зборів. Буде звіт з діловодства і вибір уряду на 1946 рік. Фінансовий звіт буде в січні. На річних зборах є багато справ до полагодження. Просимо вписувати свої діти і приєднувати нових членів до У. Н. Союзу. — За уряд: Н. Подней, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

АМГЕРСТ, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Ю. Вашингтона, від. 199, відбудуться в неділю, 23. грудня, в годині 7. ввечір, в домі п. Ковба на Нортгемптон Ровд Усі члени повинні явитись хатяй раз в рік. Буде вибір уряду і інші важні справи до полагодження. — За уряд: Й. Доскоч, предс.; Г. Ковба, кас.; Г. Матурняк, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 103, відбудуться, в суботу, 22. грудня, в церковній галі, 1231 Вест Скат ул., в годині 7. ввечір. Просимо всіх членів і членок, місцевих і позамісцевих, прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде звіт уряду і контр. комісії за минулий рік та вибір уряду на 1946 рік. Просимо довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки. — Г. Дац, пр.; П. Стецик, кас.; Т. Барсук, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 277, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що **річні збори** відбудуться в неділю, 23. грудня, в годині 2. пополудні, в галі церковній, 23 Волнот ул. Обовязком всіх членів є прийти на час, бо будуть важні справи до полагодження і буде звіт урядників та вибір уряду на 1946 рік. — За уряд: В. Дерлиця, предс.; С. Федірко, кас.; П. Курко, секр.

ВИНДЗОР, ОНТ. — Заряд 341 відділу У. Н. Союзу повідомляє членство, що **річні загальні збори відбудуться** в неділю, 30. грудня, в годині 3-тій попол., в салі Укр. Нац. Дому, 1039 Оттава вул. Заряд просить членство прийти на час, та взяти участь у виборі нового заряду на 1946 рік. — За уряд: І. Стодольний, гол.; М. Гладиш, секр.

БОФАЛО, БЛЕК РАК, Н. Й. — Тов. Український Сокіл, від. 304, повідомляє своїх всіх членів, що надзвичайні збори, важні всім членам, відбудуться в неділю, 23. грудня, в 2. годині пополудні точно. Член, що не явиться на ці збори, не буде мати права противитися їх ухвалам. — Н. Гнатик, предс.

КАНТОН, О. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 115, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться 23. грудня, в 2. годині пополудні, в домі 1824 Едвард Еве. Н. І. Просимо всіх членів і членкиць прийти на час. — Марія Скубик, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Бр. св. Петра й Павла, від. 81, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 23. грудня, в 2. годині пополудні, в галі церковній. Обовязком кожного члена є явитися, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1946 рік. — За уряд: А. Блауцяк, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 24. листопаду 1945 р. померла в 14. році життя

СИЛВІЯ ТРУСЬ,

члениця молодечого департаменту У. Н. Союзу від. 20 в Гемтремк, Міш.

Покійна оставила в смутку своїх родичів і дві сестрі, котрі також належать до У. Н. Союзу.

Похорон відбувся 27. листопаду з дому жалоби до церкви Непор. Зач. Пр. Д. Марії при Черест і Мекдугал при участи родини, приятелів і членів на цвинтар Монт Олівет в Дітройт. — В. Їй П.!

І. Крупка, секр.

Дня 7. грудня 1945 р. помер у 55. році життя

МИКОЛА НАЗАРКО,

член від. 57 У. Н. Союзу в Когус, Н. Й.

Покійний роджений в селі Чистолуг, повіт Тернопіль, Західна Україна. Полишив у смутку жену Марію, 2 сини: Мирослава і Михайла, оба в Армії і є членами У. Н. Союзу.

Похорон відбувся в понеділок, 10. грудня, з дому жалоби до церкви св. Ап. Петра й Павла в Когус при участи родини, приятелів і членів Братства, на український катол. цвинтар Петра й Павла. — В. Й. П.!

Г. Недільський, секр.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

о. ВОЛОДИМИР ПИЛИПЕЦЬ, зять о. Евстахія Гордійчука, який знаходиться в Німеччині, пошукує **ІВАНА ГОРДІЙЧУКА (Gordijczuk)** брата о. Е. Гордійчука, пароха з Залуча, пов. Снятин, або його родину, нехай подасть свій адрес до **Rev. P. Bilon, 74 Harris Ave., Woonsocket, R. I.**

ПОШУКУВАННЯ

МИХАЙЛО ІВАНИК, син Микити, з села Вербова, повіт Бережани, пошукує **ВАСИЛЯ ІВАНИКА,** також з Вербова, а також **СЕМЧИШИНА.** Писати:
MICHAEL EVANICK,
8 St. Mark's Pl. New York 3, N. Y.

БОРИС ДРОЗДА пошукує **ІГОРЯ** або **АЛЕКСАНДРА ЕВГЕНЄВИЧА ГРОЗДОВА.** Інтересовані хай пишуть: **Boris Drozd'a, Italia — Udine — via Palladia 2— III Piano.**

Петро Фурдичка пошукує своєї сестри Розалії. Писати на адресу: **Delegation, Polish Red Cross, 400 E. 79th St., New York 21, N. Y.**

ТАРЗАН, ч. 1298. Перехід.

AS STENNAR MANIPULATED THE ROPES, THE DOOR BEFORE THE APE-MAN ROSE.
THOUGH A SAFE PASSAGE WAS THUS CREATED THROUGH THE CAGE, TARZAN HESITATED.
"HOW DO I KNOW YOU WILL NOT LOWER THE DOORS AGAIN, AND TRAP ME?" TARZAN DEMANDED.
OLD CAESAR STEPPED AWAY FROM THE ROPES AND TOOK HIS STAND BEHIND A CHAIR; THEN TARZAN WALKED INTO THE PASSAGE ----
-1298-

Коли Стенар потягав за шнурки, піднеслися вгору двері перед Тарзаном.

Та хоч у такий спосіб отворився перехід, Тарзан завагався.

„А як же я знаю, що ти не спустиш знову дверей і не зловиш мене"? — визиваючо заявив Тарзан.

На це старий Цезар відступився від мотузків і станув за кріслом. Щойно тоді Тарзан вступив у перехід...